

Λόγος περί πίστεως (Ηλία Μηνιάτη (1669-1714), Επισκόπου Κερνίκης και Καλαβρύτων) - I

[Ορθοδοξία](#) / [Θεολογία](#)

«Απεκρίθη Ναθαναήλ και λέγει τω Ιησού - Ραββί, συ ει ο Υιός του Θεού, συ ει ο Βασιλεύς του Ισραήλ». (Ιω. 1, 50)

Όταν με πολλή ευλάβεια σκέπτομαι την αρχή, την αύξηση, και τη στερέωση της Ορθοδόξου Πίστεώς μας, ανακαλύπτω μυστήρια, ευρίσκω θαύματα, από την μια μεριά τόσον πολλά που μου είναι αδύνατον να τα περιγράψω με λόγια και από την άλλη τόσον υψηλά που μου είναι αδύνατον να φθάσω εκεί με το νου μου!

Επομένως, γεμάτος έκσταση από θάμβος και χαρά, δοξάζω μεν τον Ύψιστο Θεό που μας δίδαξε τέτοια πίστη, αναφωνώντας μαζί με τον προφήτη Δαυίδ «Μέγας ο Κύριος ημών και μεγάλη η ισχύς αυτού και της συνέσεως αυτού ουκ εστίν αριθμός», τον δε ορθόδοξο λαό που έχει τέτοια πίστη μακαρίζω λέγοντας:

«Μακάριος ο λαός, ού Κύριος ο Θεός αυτού».

Καίτοι για να κατακυριεύσει τις καρδιές των ακροατών αυτός ο υψηλότερος λόγος περί της ορθοδόξου πίστεως με όλη εκείνη την αήττητη ισχύ που έχει, θα έπρεπε να κηρυχθεί απ' το στόμα ή ενός των αποστόλων και μαθητών του Χριστού ή ενός των θεόπνευστων διδασκάλων της Εκκλησίας μας.

Αυτοί έγιναν τα εκλεκτά εκείνα όργανα, τα όποια εξ αρχής χρησιμοποίησε το Άγιο Πνεύμα για να ακουσθεί σ' όλη τη γη ο εύσημος ήχος της ευαγγελικής αλήθειας. Παρ' όλα αυτά τολμώ κι εγώ να ανέβω σήμερα πάνω σε τούτο τον ιερό άμβωνα, για να κηρύξω όσο μπορώ και δύναμαι, τη δόξα και το μεγαλείο της Ορθοδοξίας.

Αυτή η σεβάσμια και κυριώνυμη ημέρα είναι ημέρα πανηγύρεως για τη νίκη της Ορθοδοξίας κατά των αντιπάλων αιρετικών.

Με παρακινεί, λοιπόν, η ομολογία του άδολου ισραηλίτη Ναθαναήλ, ο οποίος γνωρίζει «ον έγραψε Μωυσής εν τω Νόμω και οι Προφήται» και ομολογεί λέγοντας προς τον Θεάνθρωπο Κύριο μας: « Ραββί, συ ει ο Υιός του Θεού, συ ει ο Βασιλεύς του Ισραήλ».

Αυτή είναι η πρώτη ομολογία της Ορθοδοξίας. Αλλά τι πιο χαρούμενο και ωφελιμότερο από το να ομιλεί ο ορθόδοξος διδάσκαλος — μακάρι και κάθε ημέρα — για την Ορθοδοξία και να απευθύνεται σε ορθοδόξους ακροατές;

Κι αυτό για να ριζώνει βαθύτερα το νεοφύτευτο δένδρο της πίστεως στις καρδιές των πιστών· να ποτίζεται συχνότερα με το καθαρό νάμα της Ευαγγελικής αλήθειας· να βλαστάνει περισσότερους ακήρατους καρπούς αιωνίου ζωής.

Πανάγιον Πνεύμα, συ που είσαι Πνεύμα σοφίας και συνέσεως χάρισε σήμερα φως γνώσεως στο νου μου, για να καταλάβω πρώτος εγώ·δος μου δύναμη λόγων στα χείλη μου, για να εξηγήσω και στους άλλους τα μεγαλεία των θαυμασίων σου, που έδειξες στην Ορθόδοξη πίστη των χριστιανών. Ναι, Παράκλητε αγαθέ, που είσαι το Πνεύμα της αληθείας. Χωρίς εσένα δεν μπορεί να θεολογήσει ανθρώπου γλώσσα. Δίδαξε και τη δική μου για να κηρύξει, πως άρχισε, πως αυξήθηκε, πως στερεώθηκε η Ορθοδοξία, η οποία είναι το υψηλότερο, το θαυμασιότερο, το θειότερο έργο της Θείας Σου σοφίας και δυνάμεως.

Με τη βοήθεια λοιπόν του Αγίου Πνεύματος, το οποίον τώρα παρακαλώ, θα διαιρέσω το λόγο μου περί Ορθοδοξίας σε τρία κεφάλαια, ορθόδοξοι ακροατές.

Θα αποδείξω στο πρώτο πως αυτή είναι όλη θεία κατά την αρχή της· στο δεύτερο, πως είναι όλη θεία κατά την αύξηση της· στο τρίτο όλη θεία στην στερέωσή της.

Θα καταλάβετε όθεν, πως η Ορθοδοξία είναι δημιούργημα και κατόρθωμα του ενός και μόνου Θεού. Ως εκ τούτου αυτή είναι η μόνη αληθινή διδασκαλία που πρέπει να πιστεύουμε, αυτή είναι η μόνη αληθινή οδός για να σωθούμε.

ΜΕΡΟΣ Α΄

Όποιος σκεφθεί καλά αυτό το φυσικό κόσμο, το σύστημα δηλαδή του παντός, τον ουρανό και τη γη και όλα όσα είναι ουράνια και επίγεια, θα βρει τόσα θαύματα, που εξ ανάγκης πρέπει να ομολογήσει πως όλα αυτά δεν θα μπορούσε να τα κάμει άλλος παρά μόνον ένας Θεός.Κι αυτό για τρεις κυρίως λόγους:

Πρώτον, για την παράδοση αρχή τους. Πως δηλαδή έγιναν όλα εξ ουκ όντων, απ' το μηδέν, χωρίς να προϋπάρχει ύλη.

Δεύτερον, για το άπειρον πλήθος. Πως λάμπουν τόσα αστέρια στον ουρανό· πως πολλαπλασιάζονται τόσα είδη πετεινών στον αέρα· πως τόσα γένη ζώων και

φυτών στη γη και κητών στη θάλασσα.

Τρίτον, για το πως μπορούν και παραμένουν, πως διατηρούνται και διαφυλάσσονται με μια αδιάκοπη διαδοχή, με μια απaráλλακτη κίνηση, όλα στερεωμένα με μια αδιασάλευτη τάξη.

Αυτά όλα δεν θα μπορούσε να τα κάμει άλλος, παρά ένας Θεός.

Γι' αυτό και ο προφήτης Δαυίδ θαυμάζοντας αναφωνεί: «Ως εμεγαλύνθη τα έργα σου Κύριε! Πάντα εν σοφία εποίησας!». Και ο Απόστολος Παύλος ωσαύτως μαρτυρεί: «Τα αόρατα αυτού από κτίσεως τοις ποιήμασι νοούμενα καθοράται, η τε αΐδιος αυτού δύναμις και θειότης». Λέγει ο Μέγας Βασίλειος: Πράγματα τόσον μεγάλα που γύρω μας βλέπουμε δεν θα μπορούσε να τα κάμει άλλος, παρά μόνον ένας Θεός πάνσοφος. Πράγματα τόσον χρήσιμα δεν θα μπορούσε να τα κάμει άλλος, παρά μόνον ένας Θεός πανάγαθος. « Εποίησεν ως δυνατός το μέγιστον, ως σοφός το κάλλιστον, ως αγαθός το χρήσιμον». Προσθέτει δε ο ίδιος, πως αυτός ο κόσμος της φύσεως «ψυχών διδασκαλείον λογικών και θεογνωσίας εστι παιδευτήριον».

Κατά παρόμοιο τρόπο, όποιος σκεφθεί καλά τον κόσμο της χάριτος, ήγουν το σύστημα των ορθοδόξων, την Εκκλησία του Χριστού, την πίστη των χριστιανών και εισέλθει στο τόσον ύψος της θεολογίας, μέσα σε τόσο βάθος μυστηρίων, μέσα στο τόσο φως των θείων αποκαλύψεων, στην τόση αλήθεια της διδασκαλίας, στην τόση αγιότητα του νόμου, στα τόσα κατορθώματα των Αποστόλων, στα τόσα ανδραγαθήματα των Μαρτύρων, στα τόσα θαύματα των Αγίων, είναι αδύνατο να μη ομολογήσει πως όλα αυτά δεν θα μπορούσε να τα κάμει παρά μόνον ένας Θεός.

Κι αυτό για τρεις λόγους: πρώτον, για την αρχή, πως άρχισε, πως ξεκίνησε. Δεύτερον, για την αύξηση, πως αυξήθηκε. Και τρίτον, για τη στερέωση, πως στερεώθηκε μια τέτοια ορθόδοξη πίστη.

Αρχίζω απ' το πρώτο:

Πριν να δημιουργηθεί τούτος ο φυσικός κόσμος, δηλαδή ο ουρανός και η γη, τί υπήρχε; Χάος, άβυσσος, μηδέν. Λοιπόν· το να δημιουργηθεί απ' το χάος, απ' την άβυσσο, απ' το μηδέν, αυτός ο υπέροχος κόσμος των θαυμάτων, αυτό δεν θα μπορούσε να το κάμει άλλος, παρά μόνον η παντοδύναμος δεξιά του Υψίστου: «Δεξιά Κυρίου εποίησε δύναμιν». Και πριν να δημιουργηθεί ο κόσμος της χάριτος, ήγουν η Εκκλησία του Χριστού, πριν να αρχίσει η πίστη και η Ορθοδοξία, τί υπήρχε; Χάος ασεβείας, άβυσσος απώλειας, τίποτε από δικαιοσύνη και αγιότητα.

Αν εξαιρέσετε ένα μικρότατο μέρος της γης, την Ιουδαία, όπου επροσκυνείτο ο

αληθινός Θεός (αν και ο τόπος εκείνος ήταν πολύ μολυσμένος απ' τα γειτονικά έθνη), όλος ο κόσμος ήταν γεμάτος από ειδωλολάτρες και είδωλα. Η Αίγυπτος, η Ελλάδα, η Ρώμη που ήταν τα ευγενέστερα μέρη του κόσμου· βασιλείς και λαοί, σοφοί και αγράμματοι, άνδρες και γυναίκες, γέροντες και παιδιά, ηθέτησαν τον Κτίστη και προσκυνούσαν τα κτίσματα. Άλλος τον ήλιο, άλλος τη σελήνη, άλλος τ' άστρα, άλλος ζώα, άλλος φυτά. Ο καθένας λάτρευε ό,τι ήθελε. Μάλιστα θεοποίησαν και τα δικά τους πάθη. Και αφού η πίστη είναι ό πρώτος κανών ζωής, αν πίστευαν κατ' αυτόν τον τρόπο, φανταστείτε πως ζούσαν. Ποιος φοβόταν να φονεύσει; Ποιος ντρεπόταν να πορνεύσει ή να μοιχεύσει; Αφού προσκυνούσαν θεούς αιμοβόρους σαν τον Άρη και τον Ηρακλή, θεούς πόρνους και μοιχούς σαν το Δία και την Αφροδίτη.

Ποιός θα παρεκινείτο να κάμει το καλό, αφού δεν υπήρχε ελπίδα για τον Παράδεισο; Ποιος θα απέφευγε το κακό, αφού δεν υπήρχε ο φόβος της αιωνίου κολάσεως; Ποιά ήθη θα μπορούσαν να υπάρξουν ανάμεσα σε ανθρώπους που δεν γνώριζαν τον Θεό και που αν τον γνώριζαν δεν τον ήθελαν; Το κακό ήταν γενικό και παμπάλαιο, οπότε έγινε φύσις, έξη.

Ο θρόνος του Εωσφόρου ήταν πολύ καλά στερεωμένος στη γη. Σ' αυτόν ήσαν εντελώς αφιερωμένοι και δουλωμένοι οι άνθρωποι.

Τότε πράγματι «ο Θεός εκ του ουρανού διέκυψεν επί τους υιούς των ανθρώπων, του ιδείν ει εστι συνιών ή εκζητών τον Θεόν. Πάν-τες εξέκλιναν, άμα ήχρειώθησαν, ουκ εστι ποιών αγαθόν, ούκ εστίν εως ενός».

Τώρα, μετρήστε με το νου σας τα βάθη της πλάνης και της απώλειας στην οποία ήταν βυθισμένος ο κόσμος. Μετρήστε το ύψος της θεογνωσίας και της αγιότητας στον όποιον επρόκειτο να ανεβεί αυτός ο κόσμος με την πίστη του Χριστού.

Επρόκειτο να παύσει η ειδωλολατρία που ήταν τόσο βαθιά ριζωμένη στις καρδιές των ανθρώπων και να πιστευτεί ένας και μόνον Θεός. Και όχι απλώς ένας Θεός, αλλά Θεός που βρίσκεται στους ουρανούς με μία φύση και τρεις υποστάσεις, αλλά και που οι τρεις αυτές υποστάσεις να είναι ένας Θεός. Και ακόμη, να είναι Θεός στη γη με δύο φύσεις και μία υπόσταση. Θεός ομού και άνθρωπος, πεθαμένος πάνω σ' ένα σταυρό. Επρόκειτο να γκρεμισθούν όλοι οι ναοί των ειδώλων που είχαν σκεπάσει όλη τη γη και να χτιστεί μια νέα Εκκλησία, μέσα στην οποία σαν σε ποίμνη θα συνάζονταν όλα εκείνα τα απολωλότα πρόβατα. Επρόκειτο να κηρυχθεί μια νέα διδασκαλία εκ διαμέτρου εναντία στη φιλοσοφία του κόσμου τούτου. Αυτή θα έκανε τους ανθρώ-πους επίγειους αγγέλους στην αρετή, αυτούς που ήσαν προηγουμένως στην κακία επίγειοι δαίμονες. Επρόκειτο με λίγα λόγια, ο κόσμος που είχε πια γεράσει μέσα στην αμαρτία να ανακαινιστεί στην αγιότητα, να γίνει

άλλος εξ άλλου, ν' αλλάξει και πίστη και ζωή. Και αληθινά άλλαξε.

Μα μια τέτοια παράδοξη αλλαγή, μια τέτοια αλλοίωση, ποιας δεξιάς μπορούσε να είναι κατόρθωμα; Απολύτως καμιάς άλλης, παρά του Θεού: «Αύτη η αλλοίωσις της δεξιάς του Υψίστου». Μόνον ο ύψιστος Θεός, που δεν έχει ανάγκη από καμιά βοήθεια για να κάμει ό,τι θέλει, θα μπορούσε να κάμει ένα έργο τόσο θαυμαστό, απ' το τίποτε.

Γιατί ποιό απ' τα δημιουργήματα φάνηκε στη γη για να ιδρύσει την Εκκλησία, για να διδάξει την πίστη του Χριστού; Δεν κατέβηκε απ' τους ουρανούς ένας άγγελος ή ένας αρχάγγελος για να καταπλήξει τους ανθρώπους με δύναμη υπερφυσική και με εξάισια θαύματα.

Δεν βρέθηκε εδώ στη γη ένας αντρειωμένος στρατιώτης ή ένας σοφός ρήτορας ή ένας ένδοξος πλούσιος, ώστε να εξαναγκάσει, να μεταπείσει ή να παρασύρει τους ανθρώπους σε μια νέα πίστη ή με το φόβο των όπλων ή με την τέχνη της ευγλωττίας ή με το πλήθος των δωρεών. Συνέβη το όλως εναντίον! Λέγει ο μακάριος Απόστολος Παύλος: Για να καταισχύνει ο Θεός τη σοφία του κόσμου διάλεξε ανθρώπους αμαθείς· για να νικήσει τη δύναμη του κόσμου διάλεξε ανθρώπους ασθενείς· για να ταπεινώσει την υπερηφάνεια του κόσμου, διάλεξε ανθρώπους εξουθενωμένους, καταφρονημένους· για να καταργήσει του κόσμου την έπαρση, διάλεξε το τίποτε. «Τα μωρά του κόσμου εξελέξατο ο Θεός, ίνα τους σοφούς καταισχύνη και τα ασθενή του κόσμου εξελέξατο ο Θεός, ίνα καταισχύνη τα ισχυρά και τα αγενή του κόσμου και τα εξουθενημένα εξελέξατο ο Θεός και τα μη όντα, ίνα τα όντα καταργήση».

Και ποιοι είναι αυτοί;

Άνθρωποι Ιουδαίοι στην καταγωγή, που σημαίνει ότι ήσαν το όνειδος, η ντροπή και το εξουθένημα όλων των άλλων εθνών. Αλιείς στο επάγγελμα, που σημαίνει πως ήσαν αγράμματοι και πένητες. Δώδεκα στον αριθμό, δηλαδή πολύ ολίγοι. Κι' αυτοί είναι που διάλεξε ο Θεός για να πάνε να κηρύξουν το ευαγγέλιο σ' όλο τον κόσμο: «πορευθέντες κηρύξατε το Ευαγγέλιον πάση τη κτίσει».

Σαν να τους βλέπω να κατεβαίνουν απ' το υπερώο της Ιερουσαλήμ και να ετοιμάζονται για να πάνε άλλος στο ένα, άλλος στο άλλο μέρος της οικουμένης.

Σταθείτε, σταθείτε για λίγο, ω άνδρες Γαλιλαίοι! Περιμένετε λίγο, σας παρακαλώ. Θέλω να μου πείτε: — «Τι πάτε να κάνετε; Ποιό είναι το έργο σας»; «Εμείς, αποκρίνονται, είμαστε απεσταλμένοι να πάμε άλλος στη Ρώμη, όπου ευρίσκεται ο θρόνος της βασιλείας του κόσμου, άλλος στην Αθήνα όπου είναι η έδρα όλης της σοφίας της γης, άλλος στους Ινδούς και άλλος στους Σκύθες, σε έθνη άγρια και

βάρβαρα, μέχρι τα έσχατα σημεία της οικουμένης. Να εξοστρακίσουμε κάθε άλλη θρησκεία και να παρακινήσουμε τους ανθρώπους να δεχθούν μια νέα πίστη. Να πιστέψουν δηλαδή για Θεό ένα άνθρωπο, όπου εγεννήθη χωρίς πατέρα από μόνη τη μητέρα και αυτή παρθένο. Να πιστέψουν σ' ένα άνθρωπο πτωχό, ο οποίος πέθανε πάνω σ' ένα σταυρό στα χρόνια του Ποντίου Πιλάτου, ανάμεσα σε δύο ληστές, και ο οποίος αφού πέθανε ανεστήθη, ανέβηκε στους ουρανούς και απ' τους ουρανούς πρόκειται να κατέβει και πάλι, για να κρίνει όλο το ανθρώπινο γένος. Πηγαίνουμε να πείσουμε τους ανθρώπους, ότι για την αγάπη και την πίστη αυτού του εσταυρωμένου πρέπει να είναι έτοιμοι ν' αρνηθούν τον κόσμο, την πατρίδα, τους γονείς, τα τέκνα, την ίδια τους τη ζωή. Να προτιμήσουν τη φτώχεια και την καταφρόνηση απ' όλους τους θησαυρούς και απ' όλα τα βασίλεια της γης. Τη σκληραγωγία απ' όλες τις διασκεδάσεις. Να αγαπιούνται μεταξύ τους με τέτοια αγάπη, όπου ν' αγαπούν και τους ίδιους ακόμα τους εχθρούς. Να ανταλλάσσουν τις βρισιές με ευχές, το μίσος με ευεργεσίες.

Πηγαίνουμε να κηρύξουμε αυτή τη νέα διδασκαλία, όχι μόνο σε ασήμαντους ανθρώπους, αλλά και σε στρατάρχες και βασιλείς, σε ρήτορες και φιλοσόφους. Θέλουμε να παρατήσουν τα σκήπτρα και τα διαδήματα και να πιάσουν το Σταυρό. Να υποτάξουν όλοι αυτοί το νου και τη θέλησή τους στην πίστη του Εσταυρωμένου. Πηγαίνουμε να μεταστρέψουμε τον κόσμο σε άλλη πίστη και σε άλλη ζωή. Να κάνουμε τους ειδωλολάτρες χριστιανούς, τους ασεβείς αγίους».

— «Καλά είναι όλα αυτά. Μπαίνετε σ' ένα μεγάλο και δύσκολο επιχείρημα. Όμως πού είναι τα στρατεύματά σας»;

— «Εμείς είμαστε μόνον δώδεκα».

— «Πού είναι τα όπλα σας»;

— « Εκείνος που μας έστειλε, μας παρήγγειλε να μη πάρουμε μαζί μας ούτε ένα ραβδί».

— « Εσείς, λοιπόν, έχετε κατά νου να τραβήξετε στη γνώμη σας τους ανθρώπους με το πλήθος των χρημάτων»;

— «Όχι είμαστε τόσο πτωχοί, όπου κι αυτά τα ολίγα υπάρχοντα που είχαμε, τ' αφήσαμε όλα».

— «Μα, μήπως έχετε τουλάχιστον τη δύναμη του λόγου; Είσθε τόσο εύγλωττοι ρήτορες, ώστε να πείσετε τους ανθρώπους να δεχθούν διδασκαλίες τόσο παράδοξες και ενάντιες σε κάθε φυσικό λόγο»;

— «Μήτε αυτό· εμείς δεν ξέρουμε τι είναι η σοφία του κόσμου. Δεν ομιλούμε άλλη γλώσσα, παρά αυτή του γένους μας».

— «Και με τί νομίζετε ότι θα επιστρέψετε στην πίστη που διδάσκετε ένα ολόκληρο κόσμο»;

— « Εμείς δεν πιστεύουμε σε καμιά ανθρώπινη δύναμη, παρά μόνο στη δύναμη του Διδασκάλου που μας εξαπέστειλε. Έτσι ελπίζουμε να κατορθώσουμε τα πάντα. Πάντα δυνάμεθα εν τω ενδυναμούντι ημάς Χριστώ».

Τί ακούω, ακροατές μου, τί ακούω; Όσα είπαν ότι θα κατορθώσουν αυτοί οι άνθρωποι τα κατόρθωσαν. Τώρα πείτε μου, σας παρακαλώ. Ποιός άλλος θα μπορούσε να κάνει τέτοιο κατόρθωμα, να κτίσει αυτή την Ορθόδοξη Εκκλησία από το τίποτα, με τέτοιους ανθρώπους μηδαμινούς, όπως λέγει ο Απόστολος Παύλος, ποιός άλλος θα μπορούσε να το κάνει παρά ένας παντοδύναμος Θεός; Ναι! «Δεξιά Κυρίου εποίησε δύναμιν». Όχι αγγέλου, όχι ανθρώπου, αλλ' εκείνη η πανσθενής δεξιά του Θεού, αυτή που δημιούργησε απ' το μηδέν τη φύση, αυτή είναι που δημιούργησε από το τίποτε, «εκ του μη όντος», το νέο κόσμο της Χάριτος.

Να, λοιπόν, που η Ορθοδοξία είναι όλη θεία ως προς την αρχή της.

Είναι όμως θεία και στην αύξηση. Γιατί και ο τρόπος με τον οποίον αυξήθηκε είναι θείος.

Η πίστη των χριστιανών είναι μία διδασκαλία ουράνια, υπέρ φύσιν, υπέρ λόγον, υπέρ έννοιαν. Περιέχει μυστήρια που δεν αποδεικνύονται, που δεν μπορούμε να τα καταλάβουμε. Είναι η πίστη «ελπιζομένων υπόστασις, έλεγχος πραγμάτων ου βλεπομένων», όπως την ορίζει ο Απόστολος Παύλος.

Πιστεύουμε εις ένα Θεόν, απλούστατον και αδιαίρετον, πλην όμως Θεόν Τρισυπόστατον, Θεόν Πατέρα, Θεόν Υιόν, Θεόν Πνεύμα Άγιον, τρεις κατά τις υποστάσεις και ένα κατά την ουσία και φύση. Πιστεύουμε πάλι εις ένα Κύριον Ιησούν Χριστόν, ομού άνθρωπον, ομού Θεόν, διπλούν στη φύση και ένα στην υπόσταση. «Τίς σοφός και συνήσει ταύτα»;

Βλέπουμε εκεί στην αγία Τράπεζα άρτο και πιστεύουμε ότι εκεί είναι αληθώς το σώμα του Ιησού Χριστού. Δηλαδή σώμα έμψυχο, σώμα ολόκληρο, που ορίζεται σ' ένα τόπο, μα δεν περιγράφεται, που μερίζεται μα δεν διαιρείται, που εσθίεται (τρώγεται) μα δεν δαπανάται που πολλαπλασιάζεται στον ουρανό και στη γη σε όλες τις εκκλησίες των Ορθοδόξων και είναι ένα και το αυτό σώμα.

Βλέπουμε εκεί, στην αγία Κολυμβήθρα, νερό φυσικό, που βρέχει το σώμα και

πιστεύουμε πως αυτό είναι πνευματικό λουτρό, που καθαρίζει τη ψυχή. Στα Μυστήρια άλλα βλέπουμε με τα μάτια και άλλα πιστεύουμε νοητώς με τη ψυχή. Αρνείται ο νους τις αισθήσεις, τόσο που και ο νους να μη πιστεύει στον εαυτό του.«Τίς σοφός και συνήσει ταύτα»! Αυτά είναι δόγματα που δεν μπορεί να χωρέσει ο ανθρώπινος νους.

Ακόμη:

Η πίστη των χριστιανών είναι ένας εντελώς πνευματικός νόμος, αγιώτατος. Είναι νόμος που επιβάλλει πτωχεία, παρθενία, νηστεία, εγκράτεια, ταπεινοφροσύνη και μιαν αγάπη τόσον τέλεια, που παραγγέλλει να αγαπάμε και τους εχθρούς μας. Είναι ένας νόμος που θέλει τον άνθρωπο να ζει ζωή πνευματική που θέλει τον κόσμο να είναι άγιος. Αυτός όμως ο νόμος είναι ενάντιος στο νόμο του κόσμου και της σαρκός . Αυτές είναι διδασκαλίες που η ανθρώπινη θέληση δεν τις δέχεται με χαρά. Και παρ' όλα αυτά, μια διδασκαλία τόσο δύσκολη στο νου, ένας νόμος τόσο βαρύς για τη θέληση, αυξήθηκε, προχώρησε προς κάθε σημείο της γης, σε κάθε τάξη ανθρώπων.

Μα πώς;

Μήπως με κανένα όργανο ανθρώπινης δυνάμεως; Όχι! Αντίθετα μάλιστα! Όλη η δύναμη των ανθρώπων συντροφευμένη με όλη τη δύναμη των δαιμόνων, αντιστάθηκε και αντιπολέμησε. Συλλογισθείτε, χριστιανοί μου, το εξής:

Βλέπετε έξω, σ' ένα κάμπο, μερικά πρόβατα. Πολεμούν με λύκους, ακόμα και με λιοντάρια, με δράκοντες και με άλλα θηρία. Είναι αναρίθμητα στο πλήθος, ανήμερα στην αγριότητα, θανατηφόρα στο φαρμάκι. Αν βλέπατε τα λίγα εκείνα πρόβατα να νικούν, να διώχνουν και να διασκορπίζουν τους λύκους, τα λιοντάρια, τους δράκοντες και όλα τα άλλα θηρία αν τα βλέπατε κατόπιν διαμοιρασμένα σε διαφόρους τόπους, να πολλαπλασιάζονται, να αυξάνουν και να γίνονται μια πολυάριθμη ποίμνη τί θα λέγατε; Θα λέγατε, βέβαια, πως τούτο δεν είναι κάτι το φυσικό, μα ένα εξαίσιο θαύμα.

Ακριβώς αυτό συνέβη στην Εκκλησία του Χριστού.

Βλέπω σαν δώδεκα πρόβατα εκείνους τους δώδεκα αποστόλους, τους οποίους εξαπέστειλε ο Κύριος στο παγκόσμιο κήρυγμα, σαν να τους έστειλε για πόλεμο στον κάμπο. Τους προειδοποίησε ο ίδιος: «Ίδού εγώ αποστέλλω υμάς ως πρόβατα εν μέσω λύκων». Δεν είναι λύκοι μόνον οι χριστιανομάχοι Ιουδαίοι. Είναι και οι δράκοντες, οι αποστάτες και οι αντίθεοι δαίμονες. Αναρίθμητα θηρία ορατών και αοράτων εχθρών, που βγήκαν με ακράτητη οργή και θυμό να πολεμήσουν τα πρόβατα του Χριστού, τη νεόλεκτο Εκκλησία.

Μα τι παράδοξο είναι το θέαμα που βλέπω! Βλέπω πως εκείνα τα λίγα πρόβατα νίκησαν, έδιωξαν, διασκόρπισαν και λύκους και λιοντάρια, και τυράννους και δαίμονες και όλους τους εχθρούς. Βλέπω πως αυτοί οι ταπεινοί κατανίκησαν τους υπερήφανους, οι άοπλοι τους δυνατούς, οι φτωχοί τους βασιλείς, οι αγράμματοι τους φιλοσόφους. Οι δώδεκα έγιναν αναρίθμητοι, αυξήθηκαν, επληθύνθησαν, γέμισαν όλη τη γη. «Εις πάσαν την γην εξήλθεν ο φθόγγος αυτών και εις τα πέρατα της οικουμένης τα ρήματα αυτών».

Βλέπω πως πάνω στα τρόπαια του Καπιτωλίου της Ρώμης υψώθηκε ο Σταυρός του Χριστού. Βλέπω πως στην Αθήνα έπεσε ο βωμός ο αφιερωμένος «αγνώστω θεώ» και προσκυνείται ο Εσταυρωμένος. Βλέπω πως καθώς λέγει ο Ιερός Χρυσόστομος, «εν χρόνω βραχεί αλιείς και τελώναι αυτής των πόλεων επελάβοντο κορυφής» και «ο σκηνοποιός την Ελλάδα, την βάρβαρον πάσαν επέστρεψε». Βλέπω πως ο λαός ο καθήμενος εν σκότει είδε φως μέγα. Βλέπω παν όρος και βουνόν τεταπεινωμένον, τα σκολιά εις ευθείας, τας τραχείας εις οδούς λείας. Πάσα σαρξ βλέπει το σωτήριο του Θεού ημών. Βλέπω έθνη βάρβαρα βαπτισμένα, πόλεις, επαρχίες, βασιλεια ορθόδοξα. Βλέπω ερήμους γεμάτες ασκητές, μοναστήρια γεμάτα από αγίας παρθένους. Βλέπω πλήθη αναρίθμητα μαρτύρων, τα όποια για την αγάπη του Χριστού τρέχουν ως πρόβατα επί σφαγήν, τρέχουν στο μαρτύριο. Βλέπω τον πριν άθεο ή πολύθεο κόσμο, τον πρότερον ασεβή και ακάθατο να γίνεται ευσεβής, άγιος, χριστιανικός. Παντού κηρύττεται το Ευαγγέλιο, παντού νικά η πίστη «αύτη εστίν η νίκη η νικήσασα τον κόσμον, η πίστις ημών».

<http://bit.ly/1aj5MU9>